

בש"פ 2658/20 - מחמד מרעב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2658/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: מחמד מרעב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 25.3.2020 בעמ"ת 44565-03-20 שניתנה על ידי כבוד השופטת ש' רנרומיום 16.4.2020 בעמ"ת 11871-04-20 שניתנה על-ידי כבוד השופטת ע' אבמן-מולר

בשם המבקש: עו"ד אילן חכם

החלטה

1. לפניי בקשת רשות לערור על שתי החלטות של בית המשפט המחוזי בירושלים.

האחת, החלטתה של השופטת ש' רנרומיום 25.3.2020, בגדרה נדחה ערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים (השופט א' איתן) במ"ת 40633-03-20 מיום 23.3.2020, להורות על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו (להלן: ההחלטה הראשונה).

השניה, החלטתה של השופטת ע' אבמן-מולר בעמ"ת 11871-04-20 מיום 16.4.2020, בגדרה נדחה ערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים (השופט י' צימרמן) במ"ת 40633-03-20 מיום 30.3.2020,

לדחות את בקשתו לעיון חוזר בהחלטת המעצר (להלן: ההחלטה השניה).

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של החזקת נשק, אביזרי נשק ותחמושת, לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על פי המתואר בכתב האישום, בביתו של המבקש נמצאו מוסתרים שני אקדחים טעונים, שלוש מחסניות, אפוד צבאי, מסכות פנים שחורות וכפפות. בכתב האישום תואר כי המבקש החליט להצטייד בכלי הנשק לאחר שאחיו נורה בשתי רגליו על ידי אלמוני.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים נגדו, בה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת העבירות המתוארות בכתב האישום, וכן כי המעשים המיוחסים לו מקימים חזקת מסוכנות סטטוטורית.

4. בדיון שנערך בבית משפט השלום ביום 23.3.2020, הסכים בא-כוח המבקש לקיומן של ראיות לכאורה להימצאותם של כלי הנשק בחזקת המבקש, וביקש כי בית המשפט יורה על שחרורו לחלופת מעצר על בסיס התרשמותו מהמפקחים המוצעים שהתייצבו לדיון, ולחלופין על מעצרו באיזוק אלקטרוני.

בית משפט השלום (השופט א' כהן) בחן שניים מתוך ארבעת המפקחים שהוצעו, וקבע כי חרף התרשמותו החיובית מהם, אין בכוחה של החלופה המוצעת – שאינה רחוקה דיה ממקום הסכסוך – כדי לאיין את המסוכנות הגבוהה הנלמדת מטיב המעשים המיוחסים למבקש. בנסיבות אלה, נקבע כי לא נמצאו טעמים מיוחדים לסטות מההלכה הפסוקה שלפיה ככלל יש לעצור נאשם בביצוע עבירות נשק מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים המתנהלים נגדו.

בית המשפט ציין עוד כי על פי הנתונים שהוצגו לו בדיון שנערך לפניו, אין בנמצא אסיר בשב"ס המאובחן כחולה בנגיף הקורונה, ועל כן נחה דעתו שהמעצר אינו מסכן את המבקש בהידבקות בנגיף.

בנסיבות אלה, הורה בית המשפט על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

5. לצד זאת, הורה בית המשפט לשירות המבחן להגיש תסקיר מעצר בעניינו של המבקש עד ליום 20.4.2020, והוסיף כי אם שירות המבחן יבוא בהמלצה על שחרורו לחלופת מעצר או על מעצרו באיזוק אלקטרוני, תהווה המלצה זו עילה לעיון חוזר בהחלטתו. בהקשר זה, ציין בית המשפט כי בשל מצב החירום ידוע כי הגשת תסקיר המעצר צפויה להתעכב למשך פרק זמן ניכר.

6. המבקש הגיש ערר על החלטה זו לבית המשפט המחוזי, בה טען כי שגה בית משפט השלום משלא בחן שני מפקחים נוספים שהתייצבו לדיון, ומשלא שקל את נסיבותיו החריגות של המבקש - היעדר עבר פלילי בעניינו והודאה מיידית במיוחס לו - המצדיקות, לשיטתו, סטייה מההלכה הפסוקה.
7. בהחלטתו מיום 25.3.2020 דחה בית המשפט המחוזי (השופטת ש' רנר) את הערר, תוך שנקבע כי ההחלטה מאזנת כראוי בין מסוכנותו של המבקש הנלמדת מהמעשים שיוחסו לו ובין נסיבותיו האישיות.
- לצד זאת, התבקש שירות המבחן להקדים ככל הניתן את הגשת תסקיר המעצר בעניינו של המבקש, לנוכח קביעת בית משפט השלום כי המלצת שירות המבחן עשויה להוות עילה לעיון חוזר.
8. ביום 29.3.2020 הודיע שירות המבחן לבית משפט השלום כי בשל מצב החירום לא ניתן לפגוש את המבקש בבית המעצר ולערך תסקיר מעצר בשלב זה. עוד צוין בהודעה כי אין בשלב זה הערכה באשר למשך הדחייה הנדרשת לצורך הכנת התסקיר.
- נוכח הודעת שירות המבחן, ביום 30.3.2020 הגיש המבקש לבית משפט השלום בקשה לעיון חוזר, בה טען כי הודעת שירות המבחן מצדיקה עיון חוזר בהחלטה להורות על מעצרו עד תום ההליכים.
9. בהחלטתו מאותו יום דחה בית משפט השלום (השופט י' צימרמן) את הבקשה לעיון חוזר, וקבע כי בהתאם להחלטות קודמות שניתנו בעניינו של המבקש, רק כאשר יוגש תסקיר יוכל הלה להגיש בקשה לעיון חוזר.
10. ביום 7.4.2020 דחיתי את בקשת המבקש למתן רשות לערור על החלטת בית משפט השלום (בש"פ 2440/20 מרעב נ' מדינת ישראל (7.4.2020)), שכן כפי שקבעתי, היה על המבקש לפנות תחילה בערר לבית המשפט המחוזי, בטרם יפנה לבית משפט זה בבקשה ליתן לו רשות לערור.
11. המבקש הגיש אפוא ערר לבית המשפט המחוזי על החלטת בית משפט השלום לדחות את בקשתו לעיון חוזר.
- בהחלטתו מיום 16.4.2020 דחה בית המשפט המחוזי (השופטת ע' אבמן-מולר) את הערר, תוך שנקבע כי לנוכח מסוכנותו של המבקש, הפנייתו לקבלת תסקיר מעצר נעשתה לפנים משורת הדין, כאשר בית משפט השלום לא התנה את החלטת המעצר בעריכת תסקיר. ממילא, כך נקבע, "הודעת שירות המבחן כי לעת הזו לא ניתן לערוך תסקיר אינה משנה את התמונה ואין בעיכוב כשלעצמו כדי להצדיק עיון חוזר בהחלטה".
12. מכאן הבקשה שלפניי, בגדרה מתבקשת רשות לערור הן על ההחלטה לעצור את המבקש עד תום ההליכים הן על ההחלטה לדחות את הבקשה לעיון חוזר.

טענות המבקש

13. אשר להחלטה הראשונה, שב המבקש וטען כי בית משפט השלום לא בחן את כל המפקחים שהוצעו, ולא נתן משקל הולם לנסיבותיו האישיות שיש בהן, לשיטתו, כדי לאיין את מסוכנותו, ובין היתר, המרחק שבין מקום החלופה המוצעת למקום מגוריו; היותו צעיר הנעדר עבר פלילי; והאפשרות לעצרו באיזוק אלקטרוני.

אשר להחלטה השניה, נטען כי הודעת שירות המבחן שלפיה תסקיר המעצר לא יהיה מוכן במועד המבוקש, מהווה נסיבה חדשה המצדיקה את העיון מחדש בהחלטת המעצר, בפרט בנסיבות בהן הפנייתו של המבקש לשירות המבחן יצרה אצלו ציפייה לאפשרות כי ישוחרר לחלופת מעצר. כן נטען כי הבקשה לעיון חוזר נדחתה מבלי שנערך בה דיון.

דיון והכרעה

15. דין הבקשה להידחות.

כידוע, רשות לערור ב"גלגול שלישי" על החלטה בעניין מעצר תינתן רק במקרים שבהם מתעוררת שאלה משפטית החורגת מעניינו של המבקש, או כאשר ההחלטה נשוא הבקשה פוגעת במבקש באופן חריג וקיצוני (בש"פ 3970/18 אסווד נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (5.6.2018)).

הבקשה שלפניי אינה נמנית על מקרים חריגים אלו, ודי בכך כדי לדחותה.

16. אף לגופם של דברים, דינו של הערר להידחות.

אשר לערר על ההחלטה הראשונה: נקודת המוצא היא כי המסוכנות הנשקפת מנאשם בעבירות נשק מצדיקה ככלל את מעצרו מאחורי סורג ובריח, ובמקרים חריגים בלבד ניתן להפיג מסוכנות זו בחלופת מעצר (בש"פ 7859/19 ג'ארושי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (8.12.2019)).

העבירות המיוחסות לעורר מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, בהתאם לקבוע בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים, התשנ"ו-1996) (להלן: חוק המעצרים); ואף המעשים המיוחסים לו בכתב האישום – במסגרתם הסליק בביתו כלי נשק, תחמושת ואמצעי הסוואת פנים, על רקע סכסוך אלים – מלמדים על מסוכנותו.

בנסיבות אלה, בחינתם של המפקחים הנוספים לא היתה מעלה או מורידה, שכן על אף התרשמותו החיובית של בית משפט השלום משניים מבין המפקחים המוצעים, בדין נקבע כי אין בחלופת המעצר שהוצעה כדי לאיין את מסוכנותו של המבקש.

17. אשר לערר על ההחלטה השניה: עניינו של המבקש אינו מצדיק עיון חוזר בהחלטת המעצר, שכן הוא אינו עומד

בתנאי הסף שנקבעו בסעיף 52(א) לחוק המעצרים.

לעניין זה, הודעת שירות המבחן אינה מהווה כשלעצמה עילה לעיון חוזר בהחלטת המעצר, שכן בית משפט השלום היה מודע לכך שהכנת התסקיר עשויה לארוך זמן רב מהרגיל, ואף ציין זאת בפירוש בהחלטתו. נקודת המוצא של בית משפט השלום היתה כי יש לעצור את המבקש עד תום ההליכים, וכי רק לכשיוגש התסקיר, ככל שיהיה בו כדי להצדיק שחרורו של המבקש ממעצר או השמתו במעצר בפיקוח אלקטרוני, ניתן יהיה לשוב ולדון בעניינו.

ממילא, אין בהודעת שירות המבחן משום גילוי עובדה חדשה או שינוי נסיבות. ודאי שאין לראות בפרק הזמן שחלף ממועד ההחלטה ועד להגשת הבקשה – שבעה ימים בלבד – "פרק זמן ניכר" אשר יש בו כדי להצדיק את העיון החוזר בהחלטה.

משלא הצביע המבקש ולו על תנאי אחד מתנאי הסף הנדרשים לצורך בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו, בדין דחה בית משפט השלום את הבקשה אף מבלי שערך בה דיון במעמד הצדדים (ראו בש"פ 8264/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (27.11.2018); בש"פ 2510/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 22 א (23.4.2020); והשוו לבש"פ 2586/13 אלרואי נ' מדינת ישראל, פסקאות 7-8 (24.4.2013)).

18. הגם שבנסיבות העניין אין בעצם שליחתו של המבקש לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר מעצר כדי לעורר אצלו ציפייה סבירה לשינוי החלטת המעצר, לא נעלם מעיני הקושי בכך שלעת הזו אין מועד מובטח לקבלת תסקיר המעצר. חזקה על שירות המבחן כי יעשה אפוא כל שלאל ידו על מנת לערוך התסקיר בהקדם האפשרי.

ככל שיעבור זמן ניכר ממועד החלטת המעצר בלא שיוגש תסקיר מעצר, פתוחה בפני המבקש הדרך, כמצוות המחוקק, להגיש בקשה לעיון חוזר אף בשל חלוף הזמן לבדו. זאת, מבלי להביע עמדה באשר לסיכוייה של בקשה כאמור להתקבל על ידי בית משפט השלום.

19. הבקשה נדחית אפוא, על שני חלקיה.

ניתנה היום, ט' באייר התש"ף (3.5.2020).

ש ו פ ט